

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortinget
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/3774 -

Dato
29.05.2020

Svar på spørsmål nr. 1678 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth om innføring av produksjonsavgift på havbruk

Jeg viser til brev av 19. mai 2020 fra Stortingets president vedlagt spørsmål til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth.

Spørsmål

«Regjeringen varsler i RNB innføring av produksjonsavgift innen havbruk fra 1.1.21. Samtidig varsles en endret fordelingsnøkkel i havbruksfondet, slik at staten får en langt større andel. Kan statsråden redegjøre for hvordan forslaget om produksjonsavgift og ny fordelingsnøkkel i havbruksfondet vil sikre både stabile og forutsigbare inntekter til havbrukskommunene og -fylker og samtidig utjevne inntektsforskjeller mellom kommunene, slik det argumenteres for i RNB?»

Begrunnelse:

Regjeringen varsler i RNB at det fra 1.1.21 skal innføres en produksjonsavgift fra oppdrett på laks/ørret som skal gi stabile framtidige inntekter til havbrukskommuner og -fylker. Samtidig varsles det en endret fordelingsnøkkel i havbruksfondet fra 2022, der 75% skal tilfalle staten og 25% kommuner/fylkeskommuner. Det argumenteres i denne forbindelse bl a med at havbruksinntektene har bidratt til betydelige forskjeller i inntekt mellom kommuner, og at flere kommuner fikk en økning som tilsvarte mellom 30 og 50 prosen av de korrigerede, frie inntektene i 2018. Statsråden bes om å redegjøre nærmere for hvordan regjeringens forslag er ment å kunne sikre både en bedre utjevning i inntekter mellom kommunene, og samtidig sikre stabile og forutsigbare inntekter til havbrukskommuner - og fylker som stiller areal til disposisjon for havbruksnæringen slik det argumenteres for i RNB.»

Svar

Havbruksnæringen er en stor og viktig næring for Norge. Næringen bidrar med betydelig verdiskaping og sysselsetting langs hele kysten. Regjeringen har i Revidert nasjonalbudsjett

2020 lagt frem forslag slik at en andel av verdiskapingen tilfaller kommunene og fylkeskommunene der havbruksvirksomheten foregår.

Havbruksinntekter har bidratt til betydelige forskjeller i inntekt mellom kommuner. Utbetalinger fra Havbruksfondet økte fra 60 mill. kroner i 2017 til om lag 2,8 mrd. kroner i 2018 og falt til om lag 460 mill. kroner i 2019. Inntektene til havbrukskommunene og -fylkeskommunene fra havbruksnæringen har de siste 10 årene variert betydelig. I flere år ble det ikke tildelt ny produksjonskapasitet, og da ble det heller ikke inntekter fra tildelinger til kommunesektoren. I 2018 fikk de derimot inntekter på hele 2,8 mrd. kroner. Utbetalingen i 2018 ble langt høyere enn det noen trolig så for seg ved opprettelsen av Havbruksfondet i 2016. Til sammenligning var veksten i frie inntekter for kommunesektoren samlet sett på 0,6 mrd. kroner i 2018. Flere havbrukskommuner fikk en økning som tilsvarte mellom 30 og 50 pst. av de korrigerte, frie inntektene.

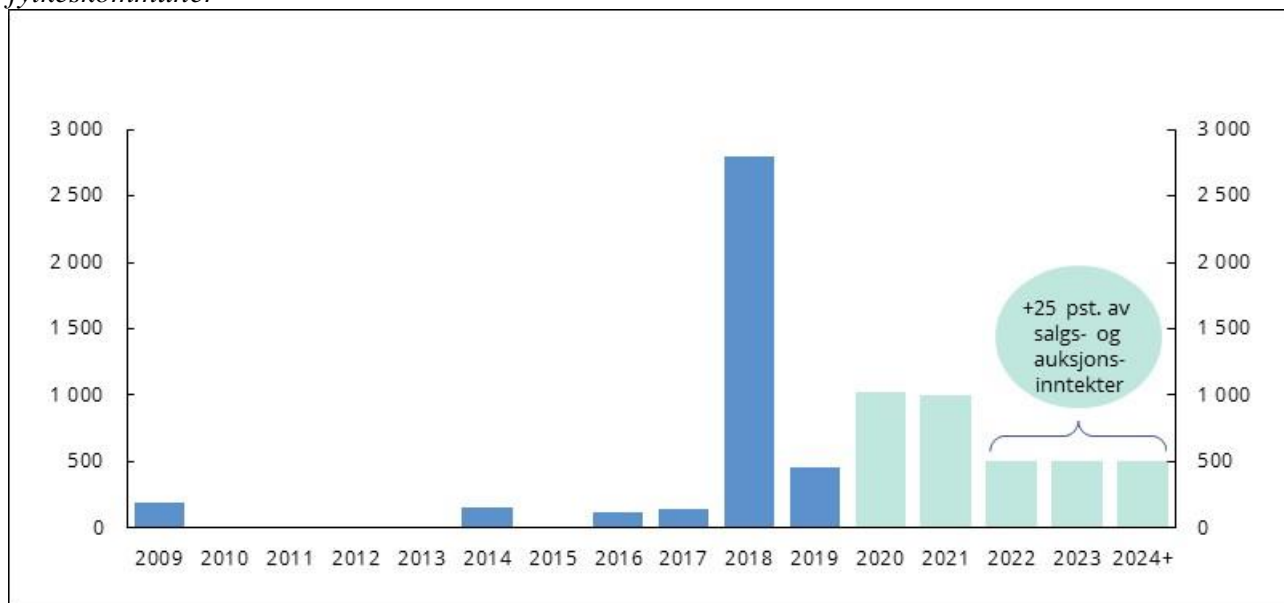
Med regjeringens forslag blir inntektene til kommuner og fylkeskommuner mer stabile og forutsigbare. Regjeringen varsler i Revidert nasjonalbudsjett at den i statsbudsjettet for 2021 vil foreslå å innføre en produksjonsavgift på 40 øre per kg produsert laks, ørret og regnbueørret. Provenyet anslås til om lag 500 mill. kroner. Avgiften innføres med virkning fra 1. januar 2021 og innbetales som en etterskuddspliktig skatt i 2022. Avgiften utbetales til havbrukskommunene og -fylkeskommunene i 2022.

Den årlige produksjonsavgiften til kommunesektoren erstatter deler av de ustabile inntektene gjennom salg av ny produksjonskapasitet. Det er lang tradisjon for at ustabile inntekter fra blant annet auksjoner og lønnsomhetsbaserte overskuddsskatter tilfaller staten. Staten har bedre forutsetninger for å håndtere svingende inntekter enn enkeltkommuner. For å sikre havbrukskommunene en ytterligere andel av inntektene i havbruket foreslår regjeringen at de også tilføres 25 pst. av inntektene fra fremtidige salg av produksjonskapasitet fra 2022. Samlet gjør dette at havbrukskommunene får en betydelig andel av de offentlige inntektene fra havbruksnæringen fra 2022, gjennom en jevnere inntektsstrøm.

Regjeringen foreslår at havbrukskommunene også skal få en betydelig andel av inntektene fra årets salg av produksjonstillatelser, fordelt med 1 mrd. kroner i 2020 og 1 mrd. kroner i 2021.

Figur 1 illustrerer historiske inntekter (i blått) og regjeringens samlede forslag (i grønt) for inntekter fra havbruksnæringen til havbrukskommuner og -fylkeskommuner.

Figur 1. Inntekter fra havbrukstildelinger og produksjonsavgift til havbrukskommuner og fylkeskommuner

Kilder: Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet.

Med regjeringens forslag sikres nå havbrukskommunene mer stabile og forutsigbare inntekter fra 2022. Regjeringen foreslår at havbrukskommunene også får betydelige inntekter fra årets salg av produksjonstillatelser. Samlet bidrar forslaget til å redusere forskjellene mellom kommuner sammenlignet med dagens system, og det legger til rette for et likeverdig tjenestetilbud på tvers av kommuner. Forslaget skaper forutsigbarhet både for kommunene og næringen.

Med hilsen

Jan Tore Sanner